

Kennisgestuurd researcheren Evidence-based onderzoek voor de opsporing

Christianne de Poot

WODC, Politieacademie, HvA

Wetenschappelijk onderzoek naar en voor de opsporing

- Weinig wetenschappelijk onderzoek naar researchewerk en de effecten daarvan
 - Korte geschiedenis
- Nederlandse onderzoekslijnen
 - Meten van (effecten van) researchewerk
 - Fenomeenonderzoek
 - Wetten, regels en opsporingsinstrumenten
 - Evaluaties afgesloten opsporingsonderzoeken
- Evidence-based onderzoek

Evidence-based onderzoek voor de opsporing ?

- Vergelijking tussen verschillende methoden of strategieën onder dezelfde condities toegepast
- Opsporing - reconstructie gebeurtenis uit verleden
 - Verleden ligt bij aanvang vast
 - Verleden laat zich niet voorspellen en observeren
 - Bij aanvang weinig inzicht in omstandigheden
 - Moeilijk gecontroleerde observaties te verrichten naar effecten van researchewerk

Empirisch onderzoek naar researchewerk

- Empirisch onderzoek naar het werk van de recherche is schaars
- Moeilijk en tijdrovend
 - Researchewerk omvat grote verscheidenheid aan taken en activiteiten
 - Criminaliteit kent vele vormen – researchewerk dus ook
 - Zaken die sterk op elkaar lijken kunnen heel verschillend worden aangepakt
 - Eenzelfde opsporingsactiviteit kan veel verschillende doelen dienen
 - Beschikbare cijfers geven geen goed inzicht in het werk van de recherche
 - Voorbeeld: onderzoek Burrows (1986) ophelderingspercentage woninginbraken Clapham 7% vs. Chapletown 55% - (*prison write-offs*).

Cijfers en het opsporingsbeleid

- Beleidsmakers willen prestaties en effecten meten aan de hand van heldere cijfers
- Wereldwijd worden politieprestaties afgemeten aan cijfers over aanrijdtijden, aanhoudingen, verdachten
- Basale vragen die aan cijfers ten grondslag liggen worden niet beantwoord
- Taak van de wetenschap om betere vragen te stellen en betere antwoorden te genereren

Onderzoek naar de opsporingspraktijk

- Eerste invloedrijke onderzoeken naar het werk van de recherche jaren '70 vorige eeuw: Rand Corporation - reeks onderzoeken naar effectiviteit recherchewerk
 - Conclusie: recherchewerk draagt weinig bij aan de oplossing van vermogens- en geweldsdelicten
 - Weinig verdachten door activiteiten van recherche geïdentificeerd
 - Daders worden snel of niet opgespoord
 - Belangrijke rol van surveillancedienst en eerste acties ter plaatse
- Engelse onderzoeken jaren '80 en '90 (Steer; Morgan; Coupe)
 - Vergelijkbare conclusies

Beleidsaanbevelingen

- Case screening
- Probleemgericht werken
 - Van incidenten naar problemen

Tekortkomingen

- Onderzoeken Rand Corporation (1977): Rechercheurs besteden weinig tijd aan opsporingsactiviteiten
- Veel tijd kwijt aan bureaucratische handelingen, weinig aan primaire opsporingstaak
- In geen van de genoemde onderzoeken aard researchewerk en effecten daarvan preciezer gemeten
- Geen empirische basis voor conclusies over relatie tussen inspanningen recherche en opsporingskans zaak
- Latere onderzoeken van Eck (1983, 1992) en Maguire e.a. (1993) laten genuanceerder beeld zien

Betere analyses, ander beeld

- Eck: *Effort-result* hypothese vs *circumstance-result* hypothese
 - Inspanningen van surveillancedienst en van rechercheurs
 - onderzocht wat voor soort informatie er werd verzameld
 - Conclusie: beide hypothesen gaan op; 3 typen zaken
- Bevinding wordt bevestigd door onderzoeken van Maguire e.a. en Wellford en Cronin.
- Activiteiten van de recherche zijn wel degelijk van invloed op de kans dat zaken worden opgelost.
- 21e eeuw: omvangrijk langlopend Nederlands onderzoek (van NSCR, WODC en COT) waarin preciezer kenmerken van zaken, activiteiten en verloop van onderzoeken in kaart kon worden gebracht.

Nederlands onderzoek naar researchewerk

- In dit onderzoek werden zaken op theoretische gronden ingedeeld in verschillende opsporingscategorieën.
 - Zaken die verschillende soorten opsporingshandelingen vereisten konden met elkaar worden vergeleken
- Indeling maakt beter onderzoek mogelijk naar activiteiten van de recherche en naar effecten daarvan

Voorbeeld heterdaadkracht

- Eerdere onderzoeken wezen op het belang van de surveillancedienst en eerste acties ter plaatse, maar maakten geen onderscheid tussen zaken waarin de dader al bekend was en zaken met onbekende dader
- Nederlands onderzoek liet veel preciezer effecten zien van snelle reactie op de kans dat een onbekende dader wordt opgespoord.

	<i>Periode tussen aanvang delict en ter plaatse zijn politie</i>	
	<i>Binnen een half uur</i>	<i>Langer dan een half uur</i>
Verdachte aangehouden in omgeving plaats delict	41	4
Verdachte geïdentificeerd met opsporingsonderzoek	20	24
Geen verdachte gevonden	39	72
Totaal (%)	100	100
Aantal	376	908

Boodschap voor het beleid

- Vergroten heterdaadkracht
 - Meer urgentie aan meldingen waarbij daders op heterdaad kunnen worden betrapt
 - Probleem, slechts 22% van de zaken wordt snel gemeld
 - burgers aanspreken op verantwoordelijkheid
 - Gebruik sociale media.

Andere Nederlandse onderzoekslijnen

- Vanaf eind jaren '80, begin jaren '90 worden in Nederland enkele unieke onderzoekslijnen ontwikkeld ten behoeve van opsporingsbeleid
 - Empirische fenomeenonderzoeken
 - Empirisch onderzoek naar de toepassing van specifieke opsporingsinstrumenten
 - Evaluaties van afgesloten opsporingsonderzoeken

Fenomeenonderzoeken

- Opsporingsbeleid voeden met kennis over criminaliteitsfenomenen
 - Inzichten in fenomenen biedt aanknopingspunten voor opsporing
 - Vooral onderzoek naar georganiseerde criminaliteit
 - Monitor georganiseerde criminaliteit
 - Recente voorbeelden: brandstichting, vrouwenhandel, vastgoedfraude, jihadistisch terrorisme

Benutting van kennis door beleid en praktijk

- Korte klapstrategie bij de aanpak van georganiseerde misdaad

Evaluaties van afgesloten opsporingsonderzoeken

- Evaluatieonderzoek gericht op verbetering van het opsporingsproces
- Identificeren valkuilen en best practices
 - Politieacademie (MORT); WODC (LEGO)
 - Universiteiten: Rechtspsychologische benadering – UM Project ‘gerede twijfel’

Empirisch onderzoek opsporingsmethoden

- Hoe wordt in de praktijk uitvoering gegeven aan specifieke wetten, regels en opsporingstaken
- Tegen welke problemen loopt men aan
 - Voorbeelden: toepassing Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden, gebruik telefoon- en internettap, werken onder dekmantel, gebruik DNA in de opsporing, Wet opsporing terroristische misdrijven

Stevige onderzoekstraditie

- In Nederland veel onderzoeken op dit gebied
- Uniek empirisch onderzoek waarmee we opsporingsprocessen kunnen verbeteren
- Ingeslagen weg is goed, maar niet voldoende
- Twee soorten onderzoeken:
 - Fenomeenonderzoeken – probleemanalyse
 - Onderzoek nadat er nieuw beleid is ingevoerd of nadat er nieuwe methoden zijn ontwikkeld

Evidence-based onderzoeksdesigns ? Taak voor de wetenschap!

- Ex-ante evidence-based onderzoek naar effecten van methoden en strategieën ontbreekt
- Ontwikkeling hiervan nodig om evidence-based te kunnen rechercheren
 - Vertalen van beleidsvragen en praktijkproblemen naar onderzoeksvragen
 - Inzicht krijgen in effecten van verbetervoorstellen alvorens over te gaan tot nieuw beleid
 - Onderzoek naar de werking van (voorgesteld) opsporingsbeleid aan de hand van simulaties en experimenten
 - Creatieve toepassing van methoden en technieken